

GHIDUL PACIENTULUI

---

1. GENERALITATI

- 1.1. Analizele medicale reprezinta o multitudine de metode biochimice, serologice, imunologice, bacteriologice, etc., care caracterizeaza modul de functionare normala sau patologica a organismului.
- 1.2. Analizele se recolteaza in general dimineata intre orele 7.00-10.00.

2. CAND SE EFECTUEAZA ANALIZELE

- 2.1. Analizele, in general, se efectueaza la recomandarea medicului clinician (medic de familie, medic de specialitate), care dupa o prealabila consultatie doreste sa completeze informatiile despre starea de sanatate a pacientului, pentru a fixa cea mai potrivita conduita terapeutica, avand in vedere ca mai multe boli pt avea semne clinice asemanatoare.
- 2.2. De asemenea, se pot executa pachete de analize profilactice: controale periodice, la angajare, pentru inscriere la gradinita, pentru fise de conducere, pentru asigurari de viata, etc.
- 2.3. Exista un numar destul de important de pacienti care solicita analize la cerere, de obicei semestrial sau anual, pentru a-si monitoriza individual starea de sanatate.

3. PREGATIREA PACIENTULUI PENTRU RECOLTARE

3.1. Pregatirea pentru recoltarea sangelui

Sangele se recolteaza pe sectii sau in laborator. S-a demonstrat ca unele analize sunt influentate de alimentatie, altele nu. Se recomanda ca recoltarea sangelui sa se faca pe nemancate. Seara se va manca mai devreme si putin, mese simple fara grasimi, caci o alimentatie bogata in grasimi modifica structura sangelui si implicat a serului, fenomen care determina in final obtinerea unor rezultate fals pozitive.

Persoanele care obisnuiesc sa manance dimineata (diabeticii, etc.) este bine sa se prezinte la recoltare cu un pachetel cu alimente, pe care sa-l consume imediat dupa recoltarea sangelui.

Nu se recomanda efectuarea analizelor de sange la persoanele care prezinta un inalt grad de oboseala sau nervozitate; in aceste situatii rezultatele analizelor pot prezenta abateri de la normal.

In dimineata din ziua recoltarii, nu este indicat a se consuma alimente (mai ales dulci) si lichide (ceai, cafea), deoarece prezenta acestora in organism determina modificari in special la Glicemie, Colesterol, Trigliceride, etc.

Exista, de asemenea, o serie de medicamente care consumate pot modifica analizele, iar pentru aceasta, pacientul trebuie sa ceara sfatul medicului care a recomandat medicatia, daca, in cazul efectuarii analizelor, trebuie intrerupta sau nu medicatia prescrisa.

4. RECOLTAREA PROBELOR

4.2. Recoltarea probelor de urina.

Pentru stabilirea diagnosticului, medicul specialist recomanda aproape intotdeauna si un examen de urina. Analiza urinei se face nu numai in bolile aparatului urinar ci si in suferinta altor organe. Recoltarea probelor de urina se poate face pe sectie, in laborator si la domiciliu.

4.2.1. Examenul sumar de urina

Recoltarea vizeaza prima urina de dimineata, dupa somnul cel mai lung, deoarece intervalul de cateva ore in care urina a stagnat in rinichi permite inmultirea, daca este cazul, a germenilor urinari in cantitate suficienta pentru identificare. Aceasta investigatie ajuta medicul sa poata atentiona pacientul de existenta unei potentiale infectii urinare.

Recoltarea urinei se face astfel: toata urina se colecteaza intr-un recipient curat in care sa nu fi existat anterior alimente dulci (suc, sirop, dulceata).

4.2.2. Urocultura

Aceasta analiza vizeaza prezenta unei potentiale infectii urinare.

Se recolteaza dimineata, din prima urina, in recipient steril (urocultor) procurat din laborator sau din farmacie.

In prealabil, se executa o toaleta riguroasa a zonei genitale cu apa si sapun.

Primul jet (contaminat cu flora de pe uretra) este eliminat in toaleta, iar jetul mijlociu este colectat in urocultor, avand grija sa nu fie atins interiorul capacului urocultorului de nici un obiect din zona, pentru a nu contamina proba.

Aceasta analiza se executa anterior unui tratament cu antibiotic, deoarece antibioticele pot distruge flora microbiana sau inhiba multiplicarea ei, fara sa o distruga, in ambele cazuri, rezultatul fiind fals negativ.

Daca pacientul deja a inceput un tratament, fara testare prealabila si simptomatologia nu a cedat, se poate face urocultura si in aceste conditii, pentru ca germenii din urina pacientului, mai mult ca sigur, nu sunt sensibili la antibioticul folosit. Tratamentul trebuie modificat dupa obtinerea antibiograamei din laborator.

Urocultura de control se face la cel putin 5 zile de la finalizarea tratamentului antibiotic.

4.2.3. Dozari chimice cantitative

Glicozuria, creatinina urinara, proteinuria, calciul urinar, magneziul urinar, sodiul urinar, potasiul urinar, sunt investigatii care necesita recoltarea urinei din ultimele 24 de ore.

Pentru recoltarea urinei de 24 de ore se va proceda astfel: se goleste vezica urinara dimineata la ora 6.00. Incepand de la aceasta ora, se recolteaza toata urina pana a doua zi la ora 6.00. Se recomanda recoltarea urinei separat, inainte de scaun. Se masoara apoi volumul urinei din 24 de ore si se noteaza. Apoi se amesteca urina(in cazul in care a fost recoltata in mai multe sticle), se agita si se preda pentru laborator o proba de 100-200 ml, iar restul se arunca.

4.3.Recoltarea materiilor fecale.

Analiza materiilor fecale este indicata pentru diagnosticarea bolilor digestive de natura:

- microbiana(dizenterie, intoxicatie alimentara,etc) – coprocultura
- parazitara (oua de paraziti intestinali) – examen coproparazitologic
- pentru stabilirea gradului de digestie a alimentelor, a prezentei sangelui in scaun, etc.-examen coprologic.

Analiza materiilor fecale este obligatorie pentru urmatoarele categorii de persoane: copiii care merg la crese, gradinite, persoanele care lucreaza in sectorul alimentatiei publice, bolnavii care au suferit de boli infectioase digestive,etc.

4.3.1. Coprocultura

Necesita recoltarea materiilor fecale in coprocultor, fara mediu de transport, daca proba este adusa imediat in laborator, sau cu mediu de transport, daca proba este adusa la laborator in mai mult de o ora de la recoltare.

4.3.2. Examen copro parazitologic

Recoltarea materiilor fecale pentru analiza oualor de paraziti se face in recipiente speciale, primite de la laborator, in lipsa acestora recoltarea se poate face in recipiente de plastic sau de sticla, foarte curate si care prezinta dopuri etanse.

Indicat este ca recoltarea probelor sa se faca in coprocultoare, fara mediu de transport, astfel: se recolteaza cu lingurita coprorecoltorului esantioane mici de materii fecale, din mai multe zone ale probei de scaun.

4.3.3. Testul pentru hemoragii oculte

Acest test necesita o dieta speciala timp de 3 zile anterior recoltarii – se ingereaza doar carbohidrati (cartofi), lipide (margarina, etc.). La finele celor 3 zile cu dieta de mai sus se recolteaza proba in coprorecoltor dupa indicatiile de la examenul copro parazitologic.

4.4.Exudatul faringian

Se recolteaza dimineata, inainte de a se consuma alimente solide sau lichide care pot anula germenii din zona faringiana si inainte de spalatul pe dinti, deoarece pasta de dinti contine o serie de substante antibacteriene. Daca este imperios necesara recoltarea exudatului faringian si la alte ore ale zilei, recoltarea se poate face la 3-4 ore de la ultima masa.

4.5.Recoltarea secretiilor

Recoltarea secretiilor (oculare, nazale, bucale, vaginale, ale canalului urinar, etc) se poate executa numai in laborator, cabinete, sectii. In acest caz bolnavul trebuie sa stie urmatoarele:

- nu se va incepe nici un tratament intern sau exten cu antibiotice inainte de recoltarea secretiilor
- in ziua recoltarii nu se vor face spalaturi, gargara, irigatii cu substante dezinfectante care ar putea distruge temporar microbii din secretiile respective.

4.6.Examenul de sputa

Atat in spital cat si la domiciliu sputa se recolteaza de catre pacient intr-un vas cu gura larga, steril, primit din laborator sau farmacie. Nu se va recolta saliva si nici secretia care se elimina in timpul tusei.

Se expectoreaza sputa matinala, de dimineata, in recipientul steril. Predarea probei la laborator sa nu depaseasca 2 ore de la recoltarea ei.

4.7.Hemocultura

Se recolteaza numai in spital, in plin puseu febril, primul flacon si ulterior la cate jumatate de ora alte 2 flacoane. Pentru pacientii carora li se administreaza deja antibiotice este recomandat ca recoltarea sa se efectueze in flacoane cu rezina. Flacoanel insamantate vor fi imediat transportate la laborator si incubate la 37°C.